

SŁOWO I DŹWIĘK

Na pograniczu indyjskiej muzyki i literatury

Międzynarodowe seminarium *The Word and the Sound. Fringes of Indian Music and Literature*, którego pomysłodawczynią była Lidia Sudyka, pracownik Zakładu Indyanistyki Instytutu Filologii Orientalnej UJ, odbyło się w Krakowie w dniach 8–10 maja br.

Celem seminarium było ukazanie różnorodnych relacji pomiędzy dziełem literackim – wytworem indyjskiej cywilizacji a muzyką. Staroindyjskie dzieła, które niegdyś zyskały sławę i przetrwały przez stulecia, nadal zajmują ważne miejsce w kulturze współczesnych Indii, między innymi dzięki temu, że pewne tematy zaistniały również w muzyce, malarstwie, tańcu i oczywiście w indyjskich tradycjach teatralnych. Bywały owe dzieła inspiracją dla twórców europejskich, w tym także kompozytorów. Walory dźwiękowe słowa przyciągały też uwagę teoretyków literatury. Tym właśnie zagadnieniom poświęcone były kolejne sesje

seminarium. Spotkanie połączone było z piątą edycją festiwalu „Źródła i inspiracje”, którego inicjatorem jest profesor Jan Pilch z krakowskiej Akademii Muzycznej. Otwarcia sympozjum dokonały: prorektor Akademii Muzycznej profesor Teresa Malecka i dziekan Wydziału Filologicznego UJ profesor Marcela Świątkowska. W sali koncertowej Akademii Muzycznej zabrzmiały dźwięki opery *Sita* znanego kompozytora Gustawa Holsta (prezentacja muzykologiczna Emilio Ghezzi, Konserwatorium w Parmie; prezentacja indologiczna – Daniela Rossella, Uniwersytet w Mediolanie), przywołano polską paralelę, libretto do muzycznego dramatu Jana Kasprówicza *Sita. Indyjski hymn miłości* (Lidia Sudyka, UJ) oraz przypomniano sylwetkę znakomitego polskiego indologa i kompozytora Konstantego Regameya (Iwona Milewska, UJ). Sesja odbywająca się w PAN pozwoliła zorientować się w poglądach sanskryckich teoretyków literatury na temat funkcji dźwięku w kreowaniu przeżycia estetycznego (Anna Nitecka, UJ; Katarzyna Subocz, UJ). Następnie Cezary Galewicz (UJ) przedstawił techniki melorecytacji hymnów wedyjskich do dziś stosowane

w południowych Indiach, natomiast Maciej Polkowski (UJ) omówił *thumri* – gatunek północnoindyjskiej muzyki wokalne, którego historia, choć nie sięga tak odległej przeszłości, osadzona jest w starej tradycji literackiej z początków naszej ery. Sesja poświęcona zagadnieniom roli dźwięku w teatrze sanskryckim zgromadziła prelegentów-specjalistów z Polski i zagranicy (Maria Krzysztof Byrski, UW, *The Vr̥tti – Theory of Communication*; Klara

Gönc Moacanin, Uniwersytet w Zagrzebiu, *Antaryavana – the Musical Part of Purvaranga*; Bożena Śliwczyńska, UW, *The Vacika-abhinaya of the Kutiyattam Theatre Tradition*; Heike Moser, Uniwersytet w Tybindze, *The Changing Role of Female Performers in the Nangyar-Kuttu tradition of Kerala* oraz absolwentka krakowskiej indyanistyki i studentka Akademii Muzycznej Hanna Swaryczewska, *Music and Musical Instruments in Indian Theatre According to Natya Śāstra*). Niezwykle cen-

Scena z przedstawienia. Raman Chakyar w roli władcy demonów Rawany w *Toranayuddham* (epizod z *Ramajany*). Korona – zwieńczenie głowy aktora – waży ponad 3 kg

nym dopełnieniem omawianych zagadnień teoretycznych z dziedziny teatru sanskryckiego przedstawianych przez uczestników stały się warsztaty i przedstawienia teatru *kutiyattam*. *Kutiyattam* to południowoindyjski teatr świątynny, uznawany za najstarszą formę dramatu sanskryckiego, wywodzącą się z tradycji przedstawianej w *Traktacie o teatrze (Natyaśāstra)*. Aktorzy wcielający się w rolę mitycznych postaci występują w niezwykle kolorowych kostiumach i misternie wykonanym makijażu. Zanim rozpocznie się właściwa sztuka, mają miejsce rytualne czynności stwarzające właściwą atmosferę dla przeżyć religijnych i estetycznych. Ważną rolę pełnią tu instrumenty perkusyjne, szczególnie bębny zwane *mirawu* (instrument ten uważany jest za święty). W czasie spektaklu aktorzy melorecytują wersy, które następnie przekładane są na skodyfikowany język gestu i ruchu. Do niedawna przedstawienia dostępne były tylko dla tych, którzy mieli prawo wejść do świątyni Kerali, wąskiego paska lądu na południowo-zachodnim wybrzeżu Półwyspu Indyjskiego. Keralskie świątynie nadal są niedostępne dla tych, którzy nie są

hinduistami, ale teatr świątynny *kutiyattam* oglądać dziś można poza nimi. Nie są to jednak zbyt częste okazje, a zwłaszcza poza granicami Indii. W Polsce teatr *kutiyattam* gościł w 1980 roku, a było to pierwszy wyjazd *kutiyattam* poza granice Indii. W 2003 roku przybyła do Polski aktorka *kutiyattam*, która uczestniczyła w Festiwalu *Innowacje* w Piotrkowie Trybunalskim.

Spektakle *kutiyattam* trwają wiele dni, a raczej nocy, repertuar stanowią w głównej mierze sztuki oparte na wątkach z dwóch sławnych eposów indyjskich *Mahabharaty* i *Ramajany*.

Dwa przedstawienia, które odbyły się w Krakowie należą do najbardziej znanych i cenionych w repertuarze *kutiyattam*. 9 maja można było zobaczyć fragment sztuki *Subhadradhananjaya*, której autorem miał być żyjący w X wieku król Kulaśekhara, reformator tej tradycji teatralnej. Tytuł sztuki tworzą imiona bohaterów. Dhanandzaja to przydomek Ardżuny, jednego z piątki braci Pandawów, bohaterów *Mahabharaty* właśnie, Subhadra to jego ukochana. Epizod, który był przedstawiany pokazuje ich pierwsze spotkanie i narodziny głębokiego uczucia. Drugie przedstawienie *Toranajuddham* prezentowało inne dzieło – *Ramajanę* – a także całkowicie odmienne przeżycia emocjonalne. Dominowało uczucie gniewu, czyli wedle sanskryckiej terminologii *raudra rasa*, charakterystyczna dla epizodu z pierwszego dnia trwania sztuki *Abhiszeka*, przypisywanej żyjącemu w II wieku n.e. dramaturgowi Bhasie. Właśnie to przedstawienie ukazało w pełni niezwyklej kunszt aktorski Ramana Chakryara, przedstawiciela jednego z nielicznych już rodów świątynnych aktorów. Wystarczył gest lub wyraz twarzy, aby ten sam aktor stał się na naszych oczach inną postacią lub też zwierzęciem. Nie były potrzebne żadne dekoracje, aby znaleźć się na polu bitwy, zobaczyć walczące z bogami zastępy

Organizatorka seminarium z Kunju Vasudevanem Namdudiripadem, grającym na *idakka*

demonia Rawany. Przenosiła tam widzów wyobraźnia uruchomiona przez technikę gry aktorskiej, ustaloną przed wiekami a wspomaganą przez dźwięki instrumentów perkusyjnych. Sekrety owej techniki odsłaniały warsztaty, które zgromadziły licznych uczestników. Wydarzenie, jakim były przedstawienia teatru *kutiyattam*, przyciągnęło zarówno znawców teatralnych tradycji indyjskich z różnych

ośrodków w Polsce (prof. Zbigniew Osiński, dr Elżbieta Kołdrzak, Krzysztof i Elżbieta Renikowie), poszukujących inspiracji ludzi teatru (aktorzy teatru Gardzienice), muzyków, uczestników seminarium, jak i osoby niewiele wiedzące o indyjskich tradycjach teatralnych i muzyce. Dla wszystkich było to jednakowo interesujące i porywające przeżycie, co znakomicie wyraziły oklaski, owacje, gratulacje składane artystom po przedstawieniu.

Seminarium towarzyszyła niewielka wystawa fotograficzna studenta filologii indyjskiej IFO UJ Marcina Florka, który jako stypendysta rządu indyjskiego przebywał

w roku akademickim 2005/2006 w Kerali, studiując tradycję teatru *kathakali*.

Wydarzenia te były możliwe dzięki wsparciu wielu osób i instytucji (Uniwersytet Jagielloński – Wydział Filologiczny i Polonistyki – Akademia Muzyczna w Krakowie, Komisja Orientalistyczna Polskiej Akademii Nauk, Ambasada Indii w Polsce Instytut Kultury Włoskiej w Krakowie, firma Weco Travel w Warszawie, Muzeum Galicja, krakowska szkoła jogi Sadhana, restauracja Padre i herbaciarnia Czajownia), a także zaangażowaniu członków komitetu organizacyjnego: pracowników i studentów Zakładu Indianistyki IFO UJ (Umesh Nautiyal, Ewy Dębickiej, Katarzyny Subocz, Iwony Matejczuk, Marcina Florka).

Lidia Sudyka

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA

U.S. Foreign Policy: Theory, Mechanisms, and Practice

Stany Zjednoczone są obecnie jednym z tych państw, na których skupia się uwaga całego świata. Szczególnie w zakresie polityki zagranicznej wpływ Amerykanów jest nie do przecenienia. Nie ma na świecie regionu, który nie byłby bezpośrednio lub choćby pośrednio w większej lub mniejszej strefie wpływów Stanów Zjednoczonych. Ta amerykańska aktywność i wszechobecność powoduje, że opinia publiczna, media, politycy, a także świat naukowy bardzo często podejmują dyskusję nad przyczynami i skutkami polityki zagranicznej USA. Jest w tych

wypowiedziach cała gama poglądów: od akceptacji, poprzez rezerwę, aż do negacji. Waga problemu, jak i różnorodność refleksji w tym względzie, stała u podstaw podjęcia się przez pracowników Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ zorganizowania międzynarodowej konferencji poświęconej różnym aspektom polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych.

Konferencja *U.S. Foreign Policy: Theory, Mechanisms, and Practice* odbyła się w dniach 25–27 maja br., skupiając ponad sześćdziesięciu naukowców z różnych ośrodków akademickich

w Polsce i na świecie. Wśród rodzimych jednostek, obok Uniwersytetu Jagiellońskiego, reprezentowane były takie uczelnie jak między innymi: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Śląski czy Akademia Świętokrzyska. Spośród gości zagranicznych można było spotkać przedstawicieli uniwersytetów ze Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Austrii, Holandii, Włoch, Turcji, Słowacji, Gruzji, Indii oraz Korei Południowej. Konferencja obradowała w oparciu o panele tematyczne, dotyczące poszczególnych aspektów amerykańskiej polityki zagranicznej zarówno w kontekście historycznym, jak i współczesnym. Trzydniowe obrady panelowe odbywały się w pomieszczeniach Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych w Rynku Głównym 34, za wyjątkiem uroczystości otwarcia konferencji, która miała miejsce w sali 52 Collegium Novum.

Podczas sesji otwierającej konferencję zebrani goście mogli wysłuchać wystąpienia prorektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Władysława Miodunki, który w imieniu władz rektorskich dokonał uroczystego otwarcia konferencji, dyrektora Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych prof. Andrzeja Mani – głównego pomysłodawcy konferencji – który przybliżył cele, jakie przyświecały organizatorom, a także Konsul Generalnej Stanów Zjednoczonych w Krakowie pani Anne Hall, która powitała gości w imieniu jednego ze sponsorów konferencji – Departamentu Stanu USA. Później na sesji plenarnej nastąpiły pierwsze prezentacje wprowadzające w tematykę konferencji. Z jednej strony można było zapoznać się ze współczesną wizją polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych względem państw Europy Środkowo-Wschodniej (zwłaszcza w kwestiach tzw. tarczy antyrakietowej), z drugiej zaś próbowano odpowiedzieć na pytanie o miejsce Polski jako sojusznika Stanów Zjednoczonych (prof. Krzysztof Michałek, UW). Jedną z prezentacji (prof. Randall Stone, University of Rochester) dotyczyła również analizy przyczyn i skutków amerykańskiej pomocy ekonomicznej i humanitarnej, wskazując na daleko idące powiązania pomiędzy interesem polityczno-ekonomicznym Stanów Zjednoczonych a aktywnością na polu pomocy.

Dalsza część obrad odbywała się w panelach tematycznych. Uczestnicy panelu zajmującego się teorią polityki zagranicznej analizowali proces podejmowania decyzji i kształtowania się kierunków amerykańskiej dyplomacji, wraz ze wskazaniem jego pozytywnych i negatywnych skutków (m.in. prof. Polly Diven, Grand Valley State University, Michigan). Zastanawiano się również, jak znaczący wpływ na politykę zagraniczną Stanów Zjednoczonych może mieć doktryna i czy ulegała ona znaczącym zmianom na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat. Panel dotyczący ekonomicznych aspektów amerykańskiej polityki zagranicznej zebrał naukowców starających się wykazać bezpo-

średnie powiązania pomiędzy decyzjami politycznymi a interesem ekonomicznym państwa amerykańskiego. Zaprezentowano wiele danych dowodzących, że rozwój gospodarczy stanowi jeden z ważniejszych motywów decyzyjnych dla osób kształtujących przyszłe kierunki rozwoju dyplomacji.

Dwa kolejne panele podejmowały kwestie polityki Stanów Zjednoczonych względem terroryzmu oraz stosunków transatlantyckich w ujęciu historycznym i współczesnym. W pierwszym z nich podniesiono wiele aspektów tzw. wojny z terroryzmem prowadzonej przez obecną administrację prezydencką, wykazując z jednej strony konieczność podejmowania działań zmierzających do zmniejszenia zagrożenia atakami terrorystycznymi, z drugiej zaś krytykując niektóre działania Stanów Zjednoczonych jako niezgodne z prawem i porządkiem międzynarodowym, a realizowane pod hasłem walki z terroryzmem (m.in. prof. Sadhna Sharma, University of Dehli). W drugim

Od lewej: dyrektor IASP prof. Andrzej Mania, konsul generalny USA Anne Hall oraz prorektor UJ prof. Władysław Miodunka

panelu dokonano analizy stosunków amerykańsko-europejskich z punktu widzenia oceny interesów polityczno-gospodarczych obydwu stron, jak i rzeczywistych współczesnych relacji pomiędzy Europą i Stanami Zjednoczonymi (m.in. prof. Joost Kleuters, University of Nijmegen). Zastanawiano się nad dalszą możliwą współpracą między dwoma kontynentami, która zdaniem prelegentów była nieodzowna, lecz trudna do zrealizowania ze względu na odmienne wizje polityki zagranicznej.

Drugiego dnia konferencji odbyły się kolejne prezentacje i dyskusje panelowe. Bardzo wielu uczestników konferencji zdecydowało się zjawić na podwójnym panelu dotyczącym polityki Stanów Zjednoczonych względem różnych regionów świata. Niektóre referaty obejmowały krótszy czasowo okres (polityka względem: Włoch po drugiej wojnie światowej, Chile w latach sześćdziesiątych XX wieku, Turcji po 2003 r. czy Meksyku po 11 września 2001 r.) lub okres dłuższy (amerykańskie wpływy w rejonie Pacyfiku po 1989 r., w byłych republikach radzieckich oraz w Czechosłowacji, a także polityka podczas zimnej wojny). Zauważalna różnorodność geograficzna analizowanych obszarów nie utrudniła jednak dokonania całościowej charakterystyki amerykańskiej polityki zagranicznej, która okazała się zbliżona co do celów, kierunków oraz skutków. W międzyczasie dyskutowano również nad przyszłością amerykańskiej dyplomacji, zadając sobie między innymi pytanie o dalszą możliwą hegemonię Stanów Zjednoczonych na arenie międzynarodowej. Jedni referenci próbowali udowodnić, że taka dominacja jest niemożliwa ze względu na rosnące znaczenie antyamerykańskiej opozycji, inni zaś dowodzili, że dominacja jest nieunikniona i XXI wiek będzie wciąż należeć do Stanów Zjednoczonych, jeśli chodzi o wpływy w stosunkach międzynarodowych (m.in. prof. David Jones, UW). Ostatni panel drugiego dnia konferencji dotyczył instytucji i instrumentów amerykańskiej polityki zagranicznej. Zebrał on

naukowców zajmujących się na co dzień analizą jednostek odpowiedzialnych w Stanach Zjednoczonych za proces decyzyjny i określanie kierunków rozwoju polityki zagranicznej. W ten sposób dokonano dogłębnej charakterystyki relacji pomiędzy poszczególnymi gałęziami władzy, w tym szczególnie między prezydentem a Kongresem. Uczestnicy panelu usłyszeli jednak również, że obok wspomnianych powyżej instytucji pewien wpływ na amerykańską politykę zagraniczną mogą mieć również wiceprezydenci, prywatne firmy wojskowe oraz sędziowie Sądu Najwyższego Stanów Zjednoczonych, kontrolujący od czasu do czasu działania prezydenta w sferze polityki zagranicznej.

Trzeci i ostatni dzień obrad konferencyjnych dostarczył wiele dyskusji na temat polityki zagranicznej administracji prezydenta George'a W. Busha (m.in. prof. Louis Furmanski oraz prof. Husam Mohamad, University of Central Oklahoma). Dokonano analizy polityki względem Bliskiego Wschodu (konflikt izraelsko-palestyński i wpływy w państwach arabskich), państwa irackiego (legalizacja wojny w Iraku *versus* krytyka bezprawności działań amerykańskich) oraz Rosji (wraz z oceną skutków tej polityki dla przyszłego ładu międzynarodowego). Uczestnicy panelu w gorącej debacie spierali się co do właściwości i zasadności polityki zagranicznej prezydenta Busha, co wzbogaciło konferencję o wiele cennych argumentów natury naukowej. Ostatni panel, kulturowe i religijne aspekty amerykańskiej dyplomacji, pozwolił spojrzeć na działalność Stanów Zjednoczonych na niwie międzynarodowej z odmiennej perspektywy. Według prelegentów wpływ amerykańskiej kultury w świecie był równie istotny, jak wpływ polityki, tak dogłębnie analizowany w poprzednich

panelach (m.in. prof. Peter Gerlich, University of Vienna). Co więcej, starali się oni dowieść, że szeroko rozumiana kultura, polityka edukacyjna oraz religia mogą z jednej strony stanowić istotną motywację kierunków polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych, z drugiej zaś są jednymi z bardziej widocznych skutków teje polityki.

Celem organizatorów było umożliwienie szerokiej naukowej debaty nad teoretycznymi i praktycznymi aspektami amerykańskiej dyplomacji tak na przestrzeni dziejów, jak i współcześnie. Różnorodność prezentowanych referatów, odmiennosc przyjmowanych tez oraz zróżnicowanie metodologiczne spowodowały, że cel konferencji został osiągnięty. Dyskusje, które miały miejsce podczas paneli, jak i po ich zakończeniu, dowiodły, że kwestia polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych skupia współcześnie ogromną uwagę badaczy z całego świata reprezentujących podejście właściwe dla nauk społecznych (szczególnie politologii, nauki o stosunkach międzynarodowych) i humanistycznych (szczególnie kulturoznawstwa). Amerykanistyka jako interdyscyplinarny obszar badawczy spełniła funkcję integracyjną dla wieloaspektowych studiów nad USA (w tym wypadku nad polityką zagraniczną).

W konferencji wzięło udział wielu doktorantów (także jako referenci) i studentów, co niewątpliwie podniosło jej walory edukacyjne. Ci, którzy nie byli w stanie dotrzeć na interesujące ich panele, będą mogli sięgnąć do publikacji pokonferencyjnej obejmującej edycję materiałów jeszcze w 2007 roku. Serdecznie zapraszamy do lektury.

Paweł Laidler

JUBILEUSZ PRACY NAUKOWEJ PROFESOR JANINY TREPIŃSKIEJ

W roku 2007 przypada trzydziesta rocznica pracy naukowo-dydaktycznej profesor Janiny Trepińskiej w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Współpracownicy i wychowankowie pani profesor z Zakładu Klimatologii, chcąc uczcić ten jubileusz, zorganizowali w dniach 31 maja – 1 czerwca 2007 roku ogólnopolską konferencję pt. *Wahania klimatu w różnych skalach przestrzennych i czasowych*, a teksty wygłoszonych referatów i prezentowanych posterów zamieścili w okolicznościowej monografii. Tytuł konferencji jubileuszowej, a także monografii stanowiącej jej pokłosie, nawiązuje do tematyki bliskiej zainteresowaniom naukowym prof. Janiny Trepińskiej oraz stanowi wiodący temat badawczy realizowany przez pracowników prowadzonego przez nią Zakładu.

Uroczystej sesji jubileuszowej, która odbyła się 31 maja na Kampusie 600-lecia

Janina Trepińska

Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego, przewodniczył dziekan Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi prof. Kazimierz Krzemień. W sesji uczestniczyli klimatolodzy z wielu ośrodków naukowych i akademickich w Polsce, a także pracownicy, doktoranci i studenci z Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej. Sylwetkę naukową prof. Janiny Trepińskiej przedstawił prof. Tadeusz Niedźwiedz z Uniwersytetu Śląskiego. Odczytano wiele listów gratulacyjnych.

Profesor Janina Trepińska ukończyła studia geograficzne na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UJ w 1960 roku, specjalizując się w zakresie geomorfologii. Bezpośrednio po studiach podjęła pracę na Uniwersytecie Jagiellońskim, dzięki czemu jej dalsza praca i rozwój naukowy stały się ściśle związane z Krakowem i Uniwersytetem. W latach 1960–1976 pracowała na stanowisku asystenta w Katedrze Astronomii Teoretycznej

Nadawanie sygnału czasu o godz. 12.00 CSE z Obserwatorium Astronomicznego UJ na antenę Polskiego Radia (luty 1965 r.)

W 1969 roku uzyskała stopień doktora nauk przyrodniczych na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi na podstawie dysertacji pt.

i Geofizyki Astro-
nomicznej. W tym
czasie pełniła także
obowiązki obserwa-
tora na stacji meteo-
rologicznej w daw-
nym Obserwatorium
Astronomicznym.
Zainteresowania ba-
dawcze prof. Trepiń-
skiej skoncentrowały
się na zagadnieniach
zmian klimatu Kra-
kowa, począwszy od
końca XVIII wieku.
Jej pierwszy artykuł
z 1967 roku nosi tytuł
175 lat istnienia
Krakowskiej Stacji
Meteorologicznej.

Promocja doktorska Agnieszki Wypych (maj 2005 r.)

Dorobek nauko-
wy prof. Janiny Tre-
pińskiej obejmuje
ponad 160 prac nau-
kowych. Jej osiągnię-
cia zyskały uznanie
międzynarodowe.
Artykuły publikowa-
ła w renomowanych
czasopismach, jak np.
„International Jour-
nal of Climatology”
i wydawnictwach mo-
nograficznych, np.
*Climatic Change in
the Historical nad In-
strumental Periods.*
Uczestniczyła w mię-
dzynarodowych gru-
pach badawczych, między innymi *Recent Climatic Change, VISBY PROGRAMMET – Climate Variability in the Baltic Region: Data Sources and Environmental Applications.* Do szczególnych osiągnięć

Promocja doktorska w Auli Collegium Novum UJ (kwiecień 1970 r.)

Wiekowy przebieg temperatury powietrza w Krakowie na podstawie 140-letniej serii obserwacji meteorologicznych (1826–1965). W związku z reorganizacją Obserwatorium Astronomicznego w 1976 roku Janina Trepińska została przeniesiona do Instytutu Geografii UJ, gdzie w pełni poświęciła się badaniom klimatologicznym. Zainteresowania i wiedzę poszerzyła na stażach naukowych, między innymi w School of Earth Science, Macquarie University w Sydney, na Uniwersytecie Karola w Pradze oraz na Uniwersytecie w Sheffield. W czasie długoterminowych pobytów zagranicznych prezentowała i promowała wyniki swoich krakowskich badań dotyczących wieloletniej zmienności klimatu. W 1989 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego również na Wydziale BiNoZ UJ. Jej rozprawa habilitacyjna pt. *Wieloletni przebieg ciśnienia i temperatury powietrza w Krakowie na tle ich zmienności w Europie* stanowi ważną syntezę klimatu w skali kontynentu i została nagrodzona Nagrodą Ministra Edukacji Narodowej. W roku 2003 uzyskała tytuł naukowy profesora.

Promocja książki *Klimatyczne aspekty środowiska geograficznego, dedykowanej profesor B. Obrębskiej-Starkel* (kampus UJ, kwiecień 2006 r.)

prof. Trepińskiej należy książka *Górskie klimaty*, wydana w 2002 roku. Profesor słynie z działalności popularnonaukowej poprzez prelekcje w Radiu Kraków i innych rozgłośniach, przez udzielanie wywiadów i pisanie artykułów do czasopism i codziennych gazet na temat oddziaływania pogody na człowieka oraz zmian klimatycznych. Jest ceniona jako bardzo dobry dydaktyk, prowadzący od wielu lat wykłady na wszystkich latach studiów w Instytucie Geografii i na innych kierunkach. Była promotorem 56 magistrantów. Wypromowała pięciu doktorów. Prowadzi Studium Doktoranckie w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ. Prowadzi rozległą działalność organizacyjną w towarzystwach naukowych. W dniu jubileuszu pracy naukowej jej uczniowie pragną wyrazić wdzięczność za wieloletnią pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną na rzecz rozwoju Zakładu Klimatologii UJ, a także przekazać życzenia dalszych sukcesów badawczych w umiłowanej dziedzinie nauki oraz dużo pomyślności w życiu osobistym.

Robert Twardosz

